

Tweede Kamerverkiezingen 2023

Partijstandpunten over kinderopvang

Op 22 november 2023 zijn er [Tweede Kamerverkiezingen](#)¹. Het gaat om een vervroegde verkiezing na de val het [kabinet-Rutte IV](#) op 7 juli 2023.

Hieronder leest u een overzicht van de standpunten per partij over kinderopvang. De partijen hieronder zijn weergegeven op volgorde van grootte, op basis van het huidige aantal zetels in de Tweede Kamer.

1. VVD

- We willen dat werkende ouders de mogelijkheid krijgen om in de zomervakantie hun kinderen een programma op school te laten volgen, zodat geen opvang geregeld hoeft te worden.
- Kinderopvang en basisonderwijs gaan beter samenwerken. We schrappen regelgeving die integrale kindcentra bemoeilijkt, zodat meer kinderen op dezelfde plek naar buitenschoolse opvang en school gaan. We werken toe naar de dagschool, waar ouders ontzorgd worden en leerlingen zichzelf maximaal kunnen ontwikkelen.
- Een eenvoudiger belasting- en toeslagenstelsel. We gaan door met de ingezette vereenvoudiging van het belasting- en toeslagenstelsel, waarbij bijvoorbeeld de kinderopvangtoeslag op termijn wordt afgeschaft. Uiteindelijk willen af van het hele toeslagenstelsel. Naast eenvoudiger maken wij het stelsel zo ook voorspelbaarder, waardoor het beter te overzien is en we armoede verder voorkomen. Hierbij is de koopkracht van middengroepen rand voorwaardelijk.
- Goedkopere kinderopvang voor werkenden. We hervormen de kinderopvangtoeslag naar bijna gratis kinderopvang voor werkenden. We nemen voor deze hervorming zorgvuldig de tijd vanwege de krappe arbeidsmarkt en houden vast aan de diversiteit in de opvang. Daarbij passen we slimme prijsregulering toe, om te voorkomen dat de kosten te veel stijgen. De huidige opvangcapaciteit wordt als eerste ingezet voor werkenden.

- ✓ [VVD verkiezingsprogramma Tweede Kamerverkiezingen 2023](#)
- ✓ [VVD kandidaten](#)

2. D66

- De eerste jaren van een kind zijn voor een belangrijk deel bepalend voor de verdere ontwikkeling. De kinderopvang wordt een plek waar alle kinderen zich spelenderwijs kunnen ontwikkelen en samen opgroeien. Zo werken we aan een kansrijke start voor alle kinderen en voorkomen we achterstanden. Ook nemen we maatregelen om de tekorten in de kinderopvang op te vangen.
- We werken toe naar kinderopvang als publieke voorziening, net zoals basisscholen en middelbare scholen dat zijn. Dat is onze stip op de horizon: vijf dagen kinderopvang per week als gratis voorziening voor alle kinderen van 0 jaar tot en met 12 jaar, aansluitend op het ouderschapsverlof. Het is goed voor de ontwikkeling van kinderen en maakt de combinatie werk en zorg voor ouders makkelijker.
- Op de korte termijn beginnen we met kinderopvang die bijna gratis is. De overheid vergoedt dan 96 procent van de kosten van de opvang voor kinderen vanaf 1 tot en met 12 jaar. Tot 1 jaar krijgen ouders de bestaande kinderopvangtoeslag. Ook kinderen van ouders die geen betaald werk doen, krijgen toegang tot de bijna-gratis kinderopvang.
- Om te voorkomen dat kinderopvangorganisaties misbruik maken van de overgangssituatie, gaan we de prijzen reguleren. We maken duidelijke spelregels voor alle type kinderopvangorganisaties, zodat excessen worden voorkomen en er geen publiek geld uit de sector stroomt. Denk aan voorwaarden rondom winstuitkering aan investeerders.
- Bij deze plannen past dat de verantwoordelijkheid voor kinderopvang naar het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap gaat.
- Er komt één wet op funderend onderwijs. Die wet zorgt ervoor dat de kinderopvang, basisscholen en middelbare scholen makkelijker kunnen samenwerken.

- ✓ [D66 verkiezingsprogramma Tweede Kamerverkiezingen 2023 \(concept\)](#)
- ✓ [D66 kandidatenlijst](#)

3. PVV

GEEN STANDPUNTEN MET BETREKKING TOT KINDEROPVANG IN HET PARTIJPROGRAMMA.

- ✓ [PVV verkiezingsprogramma Tweede Kamerverkiezingen 2023](#)
[PVV kandidatenlijst](#)

4. CDA

- We helpen gezinnen die niet rond kunnen komen door hun bestaanszekerheid te vergroten. De belastingheffingen en toeslagen worden hervormd, zodat meer werken meer loont. Gezinnen gaan er in koopkracht op vooruit door een verhoging van de kinderbijslag en het kindgebonden budget. Kinderopvang wordt voor de meeste mensen bijna gratis.
- De noodzaak om de bestaanszekerheid te vergroten, geldt als eerste voor onze gezinnen. Daarvoor hervormen we het belasting- en toeslagenstelsel. We verlagen de lasten op arbeid en hervormen de kinderopvangtoeslag naar een systeem van directe financiering aan kinderopvanginstellingen. Daarbij vragen we wel een inkomensafhankelijke bijdrage van hoge inkomens om de grote druk op de kinderopvang niet uit de hand te laten lopen. Voor lage en middeninkomens wordt de kinderopvang bijna gratis. Bij de invoering hiervan moet aandacht zijn voor de capaciteit en kwaliteit van de kinderopvang, de aanpak van overwinsten, het behoud van diversiteit in het aanbod (ieder kind is uniek) en voor de rol van gemeenten die nu voorschoolse educatie faciliteren.
- De kinderopvang wordt voor alle kinderen van 2 tot 4 jaar gedurende twee dagen per week volledig door de overheid vergoed. Daarmee wordt de ontwikkeling van peuters gestimuleerd.
- Omdat de hervorming van de kinderopvang complex en tijdrovend is, zorgen we op korte termijn voor verbeteringen in het huidige stelsel van kinderopvangtoeslag door dit te vereenvoudigen en de risico's op terugvordering te verlagen.
- Kinderopvanglocaties, scholen, sportverenigingen en zorginstellingen krijgen middelen om kinderen en jongeren te stimuleren om gezond te eten, niet te roken, geen drugs te gebruiken en meer te bewegen. Dat is goed voor de gezondheid en de leerprestaties. Gemeenten krijgen de mogelijkheid om het aantal snacklocaties en tabak- en vape verkooppunten in een wijk beter te reguleren

- ✓ [CDA verkiezingsprogramma Tweede Kamerverkiezingen 2023](#)
- ✓ [CDA kandidatenlijst](#)

5. SP

- Het stelsel van toeslagen maken we overbodig, door alle inkomens te verhogen en door de zorg, het wonen en de kinderopvang voortaan voor alle inkomens betaalbaar te maken. Daardoor stoppen we met het nutteloos rondpompen van geld, met de bureaucratie en zeker ook met het mensen ten onrechte beschuldigen van fraude. De 'kostendelersnorm', een korting op de uitkering, schaffen we geheel af. Mantelzorgers mogen geen boete krijgen voor de steun die zij verlenen.

- ✓ [SP verkiezingsprogramma Tweede Kamerverkiezingen 2023](#)
- ✓ [SP kandidatenlijst](#)

6. Groen Links-PvdA

- We zorgen voor meer publieke regie op onze zorg, volkshuisvesting, openbaar vervoer, energie en kinderopvang. We beteugelen de macht van de markt en de financiële sector op onze publieke voorzieningen. Daar waar nodig draaien we privatiseringen terug. Het publiek maken van warmtenetten is daar een goed voorbeeld van. Het weghalen van marktwerking in de kinderopvang en de ouderenzorg lijkt ons een mooie volgende stap.
- Een kansrijke start met publieke kinderopvang. De focus van kinderopvang moet liggen op de pedagogisch-didactische visie in plaats van de functie als arbeidsmarktinstrument. Daarom verschuiven wij kinderopvang met het daarbij behorende budget van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid naar het ministerie van Onderwijs.
- Ook maken wij van de kinderopvang een publieke basisvoorziening zonder winstoogmerk, zodat de kinderopvangtoeslag kan verdwijnen. Stapsgewijs zorgen we ervoor dat alle kinderen alle dagen van de werkweek gratis naar de kinderopvang en de bso kunnen. In de tussentijd zorgen we er met een prijsplafond voor dat kinderopvang voor iedereen toegankelijk is. Kinderen met een taalachterstand, eenoudergezinnen en gezinnen met een sociaal medische indicatie krijgen voorrang en worden passend ondersteund.
- Om de personeelstekorten tegen te gaan, brengen we de kinderopvang onder in één cao voor het hele funderend onderwijs. Ook bieden we meer ontwikkelmogelijkheden. Pedagogisch medewerkers in opleiding krijgen een minimale stagevergoeding van € 750 per maand.

- ✓ [Verkiezingsprogramma Tweede Kamerverkiezingen 2023 \(concept\)](#)
- ✓ [Groen Links – PvdA kandidatenlijst](#)

7. FVD

Ook willen we de mogelijkheid onderzoeken om generatiewoningen te bouwen waarin het contact tussen ouderen en jongeren kan worden versterkt. Generatiewoningen pakken een aantal prangende maatschappelijke problemen gecombineerd aan: pensioenproblematiek, sociale uitsluiting door huidig ouderenbeleid, huisvesting jonge gezinnen, kinderopvang, toename sociale en effectieve veiligheid, daling van zorgkosten.

- ✓ [FvD verkiezingsprogramma Tweede Kamerverkiezingen 2023](#)
- ✓ [FvD kandidatenlijst](#)

8. Partij voor de Dieren

- Kinderopvang wordt gratis voor mensen met een laag inkomen. De arbeidseis, dat beide ouders moeten werken om in aanmerking te komen, wordt afgeschaft.
- We investeren in de kwaliteit van de kinderopvang en pakken het tekort aan medewerkers aan, onder andere door het vak van pedagogisch medewerker aantrekkelijker te maken met meer professionele zeggenschap.

- ✓ [PvdD verkiezingsprogramma Tweede Kamerverkiezingen 2023](#)
- ✓ [PvdD kandidatenlijst](#)

9. Christenunie

- Het kinderopvangstelsel moet worden herzien. Het huidige systeem met kinderopvangtoeslag zorgt voor veel problemen en onwenselijk hoge terugvorderingen. Wij willen dat ouders zelf kunnen kiezen hoe zij arbeid en zorg combineren in het huishouden. Daarvoor is een eerlijk belastingstelsel en kwalitatief goede en betaalbare kinderopvang noodzakelijk. Er is veel geld beschikbaar om het stelsel van kinderopvang te hervormen en het voor werkende ouders goedkoper te maken. Gezien de uitvoeringdiscussies en personeelstekorten in de

sector is het nog zoeken naar de manier die daadwerkelijk voor alle ouders eerlijk uitpakt.

- Bij de uitwerking staan voor de ChristenUnie een aantal uitgangspunten centraal. De keuzevrijheid van ouders staat voorop. We voeren de hervorming zo door dat de kinderopvang een goede voorziening wordt voor alle kinderen. Samen spelen en leren op de kinderopvang heeft (bewezen) positieve effecten voor met name kinderen tussen 2 en 4 jaar. Het stelsel zou zo vormgegeven kunnen worden dat (als eerste stap) de kinderopvang juist voor deze groep voor twee dagen een algemeen toegankelijke voorziening wordt.
- Prijsregulering kinderopvang. Een winstoogmerk is gezien de grote maatschappelijke functie van kinderopvang en financiering met veel gemeenschapsgeld niet gepast. Alle kinderopvangorganisaties worden daarom non-profit. Dit betekent ook een einde van private equity partijen in de kinderopvang.
- Gastouderopvang is gelijkwaardig. Gastouderopvang is van grote waarde, zeker voor ouders met een beroep met onregelmatige roosters. De gastouderopvang als vorm van kinderopvang is, ook bij de herziening van het kinderopvangstelsel, gelijkwaardig aan professioneel georganiseerde kinderopvang.

- ✓ [Christenunie verkiezingsprogramma Tweede Kamerverkiezingen 2023](#)
- ✓ [Christenunie kandidatenlijst](#)

10. Volt

- We creëren gelijke kansen voor alle kinderen, door kinderopvang beschikbaar te maken voor alle kinderen ongeacht of de ouders werken
- We willen dat onderwijs, voorscholen en kinderopvang samen gaan in ontwikkelplekken voor kinderen vanaf 2 jaar voor minimaal 3 dagen in de week
- We willen dat het mogelijk wordt dat de kinderopvang voor alle kinderen, ongeacht de werksituatie van de ouders, gratis wordt voor 3 dagen per week.

- De opvang van kinderen tot 12 jaar moet een publieke voorziening worden en bekostigd worden zoals het primair onderwijs.

- ✓ [Volt verkiezingsprogramma Tweede Kamerverkiezingen 2023](#)
- ✓ [Volt kandidatenlijst](#)

11. JA21

- De volgende (vaak) inkomensafhankelijke regelingen worden afgeschaft: Algemene heffingskorting, Huurtoeslag, Kinderopvangtoeslag, Bestaande kinderbijslag, Kindgebonden budget, Inkomensafhankelijke combinatiekorting, Zorgtoeslag, Toeslagenwet, Arbeidskorting.
- Gratis kinderopvang.

- ✓ [JA21 verkiezingsprogramma Tweede Kamerverkiezingen 2023](#)
- ✓ [JA21 kandidatenlijst](#)

12. BBB

- Onderwijs & kinderopvang, kwalitatief goed én goed bereikbaar
- We willen zo snel mogelijk een stelsel voor kinderopvang invoeren, met een beperkte eigen bijdrage. Dat doen we voor iedereen die aantoonbaar een bijdrage levert in loondienst, als ondernemer of als vrijwilliger of mantelzorger.

- ✓ [BBB verkiezingsprogramma Tweede Kamerverkiezingen 2023](#)
- ✓ [BBB kandidatenlijst](#)

13. SGP

- Vaders en moeders zijn ermee geholpen als ze meer tijd en ruimte krijgen voor hun gezin en de opvoeding van hun kinderen. Laat ze zelf kunnen bepalen hoe ze de taken (werk, opvoeding, mantelzorg) verdelen. Maar de regering doet precies het omgekeerde door bijvoorbeeld eenverdieners die ervoor kiezen hun kinderen op te voeden en zorg te verlenen, veel zwaarder te belasten dan tweeverdieners. Daardoor zakken ze vaak door de financiële ondergrens. Dat is onrecht, waar snel een einde aan moet komen. Om gezinnen te ondersteunen, moet er een kinderbijdrage worden ingevoerd, gebaseerd op eenvoud en keuzevrijheid. Het faciliteren en financieren van kinderopvang is geen overheidstaak. Het budget voor kinderopvang moet worden geïnvesteerd in alle gezinnen. De financiële ondersteuning van kinderen richten we meer op gezinnen met lage en middeninkomens. Er komt een gezinseffectrapportage bij elk relevant wetsvoorstel, met aandacht voor de consequenties ervan voor grotere gezinnen.

- ✓ [SGP Verkiezingsprogramma Tweede Kamerverkiezingen 2023](#)
- ✓ [SGP kandidatenlijst](#)

14. DENK

Nog geen verkiezingsprogramma bekend.

- ✓ [Verkiezingsprogramma Tweede Kamerverkiezingen 2023](#)
- ✓ [DENK kandidatenlijst \(concept\)](#)

15. 50PLUS

Nog geen verkiezingsprogramma bekend.

- ✓ [Verkiezingsprogramma Tweede Kamerverkiezingen 2023](#)
- ✓ [50 PLUS kandidatenlijst](#)

16. BIJ1

- We schaffen de 40-urige werkweek af en gaan naar een 30-urige werkweek met loonbehoud. Partnerverlof wordt gelijkgetrokken met het kraam- en

bevallingsverlof. Voor alle ouders op verlof wordt er 100% inkomen doorbetaald. Kinderopvang wordt gratis.

- Er komt onmiddellijk een bestaansminimum voor de Bonaire, Statia en Saba gebaseerd 703 op de werkelijke levenskosten. Het minimumloon mag niet lager liggen dan het 704 bestaansminimum. Kinderopvang wordt gratis en andere regelingen van het Nederlandse socialezekerheidsstelsel worden ingevoerd. Deze uitkeringen zijn hetzelfde 706 of hoger dan in Europees Nederland. Er is speciaal aandacht voor het feit dat de 707 levenskosten in het Caribische deel van het Koninkrijk hoger zijn dan in Nederland.
- Nationaal Coördinator tegen Discriminatie en Racisme (NCDR): De Nationaal Coördinator tegen Discriminatie en Racisme (NCDR) is een onafhankelijk regeringscommissaris die sinds oktober 2021 actief bezig is met een aanpak voor racisme en discriminatie. De Kamer deed dat voorstel naar aanleiding van onder andere de grootschalige Black Lives Matter-demonstraties in 2020 en de onthullingen over institutioneel racisme bij de kinderopvangtoeslag door de belastingdienst.

- ✓ [BIJ1 verkiezingsprogramma Tweede Kamerverkiezingen 2023](#)
- ✓ [BIJ1 kandidatenlijst](#)

17. Nieuw Sociaal Contract

Nog geen verkiezingsprogramma bekend.

- ✓ [Verkiezingsprogramma Tweede Kamerverkiezingen 2023](#)
- ✓ [NSC kandidatenlijst](#)

Een goede opvang van jonge kinderen draagt zowel bij aan de ontwikkeling van kinderen als aan de arbeidsdeelname van ouders.

- Voorschoolse educatie moet met voorrang toegankelijk blijven voor kinderen die hiervoor een indicatie hebben van het consultatiebureau vanwege een extra hulpbehoefte of een kwetsbare thuissituatie. Voor deze groep blijft bekostiging

door de gemeente beschikbaar. Maatwerk in het aantal af te nemen uren moet mogelijk zijn.

- Wij pleiten voor een goede regeling voor de rijke schooldag. Dit biedt mogelijkheden voor samenwerking tussen basisscholen en instellingen/verenigingen die buitenschoolse activiteiten aanbieden op het gebied van sport, cultuur en huiswerkbegeleiding. Scholen hebben momenteel een wettelijke zorgplicht voor vooren naschoolse opvang, maar ontvangen hiervoor niet de financiële middelen. Wij willen het opzetten van integrale kindcentra voor kinderen van 0-12 jaar vergemakkelijken door financieringsarrangementen te creëren die de samenwerking tussen scholen, kinderopvang en andere instellingen belonen. Voor ouders met een parttimebaan wordt het hierdoor eenvoudiger om meer uren te gaan werken.
- We draaien het voornemen om de kinderopvang gratis te maken terug. Deze maatregel pakt vooral gunstig uit voor hogere inkomens, terwijl het effect op de arbeidsdeelname zeer beperkt is en er geen gunstig effect wordt verwacht op de ontwikkeling van kinderen. Informele opvang zou worden vervangen door betaalde krachten, wat in de huidige krappe arbeidsmarkt zal leiden tot prijsstijgingen, wachtlijsten en kwaliteitsvermindering.
- Wij pleiten ervoor om de belangrijke rol van informele opvang door grootouders en kleinschalige gastouderopvang – naast het aanbod van professionele kinderopvang – te erkennen en te omarmen. We willen de toetreding tot de sector van ouderen, zijinstromers en praktisch geschoolden vergemakkelijken.
- Bij de formele kinderopvang stappen we over op instellingsfinanciering. De kinderopvangtoeslag wordt vervangen door een inkomensafhankelijke bijdrage, die wordt geïnd door de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO). Dit vermindert problemen met terugvordering.

18. BVNL

- ✓ [BVNL verkiezingsprogramma Tweede Kamerverkiezingen 2023](#)
- ✓ [BVNL kandidatenlijst](#)

Geen standpunten met betrekking tot kinderopvang in het partijprogramma.

Bron: parlement.com

